

RENÉ DESCARTES

„Cogito ergo sum – Gondolkodom, tehát vagyok”. Valószínűleg mindannyian hallottátok már a híres gondolkodó, Descartes legismertebb és legtöbbet idézett mondatát. A geometria és az algebra "összeházasítójaként" is emlegetett francia filozófus, természetkutató és matematikus 1596. március 31-én La Haye-ban született. Nem túl tehetős nemesi családban nőtt fel, ennek ellenére a kor egyik legjobb iskolájában tanulhatott, később pedig orvostudományt és jogot hallgatott a családi minta hatására, ugyanis apai nagyapja orvos volt, édesapja jogász.

Descartes 1618-tól édesapja kérésére a bredai holland katonai akadémián hadmérnöknek tanult, majd részt vett a harmincéves háborúban. Állomásozása során egyik éjjel látomása volt, melyet Isteni útmutatásnak velt, és hatására életfilozófiája lett a természettudományok és a matematika szoros kapcsolatának bemutatása.

1620-ban leszerelt és bejárta Európa több országát, köztük Magyarországot is. Ezután Párizsban telepedett le, ahol egy ferences szerzetes által alapított, tudós társaság tagja lett. 8 évvel később Hollandiába költözött, melyet a szabadság és tolerancia földjének tartott. Folytatta tudományos kutatásait, rendszeresen boncolt állatokat és a korszak legkiválóbb tudósaival értekezett. A 40-es években Descartes kételkedő filozófiája heves vitákat váltott ki, hiszen a korábbi vallási alapú világnézetekkel szemben azt hirdette, hogy kizárólag racionális érvek alapján szabad az ismereteket elfogadni. Ennek következtében több egyetemen is betiltották a tanait.

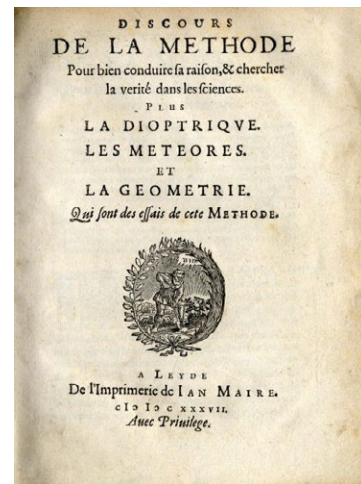
„Minden előítéletet kerülve csak azt kell igaznak elfogadni, ami tisztán és világosan felfogható.

A problémákat mindig a lehető legtöbb részre kell bontani.

A legegyszerűbb tárgytól „mintegy fokozatosan” kell a bonyolultabb felé haladni.

A rendszer teljességét felsorolással kell biztosítani.”

(Részlet az Értekezés az ész helyes vezetésének módszeréről című könyvből)

Matematikai munkássága főképp a geometria területén bontakozott ki. Az általa megalkotott Descartes-féle koordináta-rendszer középpontba állítva az origót lehetővé tette, hogy egy pont x , y koordinátákkal megadható legyen. Descartes a fizika területén is végzett kutatásokat, ő ismerte fel először, hogy a változások mindig kölcsönhatások következményei, így tudta például Newton a törvényeit megalkotni. Rámutatott arra is, hogy az egyenes vonalú mozgás a természetes mozgás. Az általános ütközési elvből nyolcat levezetett, azonban később kiderült, hogy ezeknek egy része hibás, ugyanis nem tulajdonított előjelet a sebességnek.

Utolsó hónapjait Stockholmban töltötte. 1650. február 11-én bekövetkezett halálát egyes források szerint közvetve Krisztina svéd királynő okozta, aki megkérte Descartes-ot, hogy kora hajnali órákban filozófiai előadásokat tartson neki, azonban a fűtetlen kastélyban Descartes tüdőgyulladást kapott és a szervezete sem bírta a korai kelést. Más források szerint megmérgezték, melyre a testében talált arzénből következtettek. Friss kutatások alapján halálát valóban tüdőgyulladás okozta, a testében talált arzén pedig egy általa rendszeresen szedett gyógyszerből származott, melynek arzéntartalma akkoriban teljesen elfogadott volt.

Források:

https://hu.wikipedia.org/wiki/René_Descartes

https://en.wikipedia.org/wiki/René_Descartes

https://books.google.hu/books?hl=hu&lr=&id=6BK4x0bxzr4C&oi=fnd&pg=PA96&dq=René+Descartes&ots=x5d0ZVeVl-k&sig=FS4ZzVJvMo7ZMgFcyTi3DZsgHg&redir_esc=y#v=onepage&q=René%20Descartes&f=false francia nyelvű könyv: Descartes művei

<http://sagv.gyakg.u-szeged.hu/tanar/farkzolt/FILTETEL/DESCAR.HTM>

<http://www.puskas.hu/ttk/elet/110.htm>

<https://web.archive.org/web/20070606092617/http://www.felkol.org.yu/common/webolvas/Peics-Descartes.htm>

<http://lajosszabo.com/SL/DBL.htm>